Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

Administration in Accordance with the Second Decade of Education Reform Guidelines under Chiangrai Primary Education Service Area Office 1*

อันติกา บุษรากุล (Untika Budsarakul)**
จินตนา จันทร์เจริญ (Jintana Chanjarain)***
วีรพันธุ์ ศิริฤทธิ์ (Weeraphan Siririrth)***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 2) ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 และ 3) ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงรายเขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 91 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ประกอบด้วยระดับสภาพการบริหารสถานศึกษา ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.99 และระดับปัญหาการบริหารสถานศึกษา ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.98 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ (%)ค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.69) และ 2) ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.39, S.D. = 0.73) และ 3) ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม ควรลดภาระงานพิเศษของครูลง และจ้างบุคลากรอื่นๆให้ทำหน้าที่พิเศษ กระทรวงศึกษาธิการและ

---

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1” หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย

** นักศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย (M.Ed in Educational Administration at Graduate School , Chiangrai College)

*** อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย e-mail: siririth@gmail.com (Adviser in Educational Administration at Graduate School, Chiangrai College)

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนจัดสรรงบประมาณ อุดหนุนการดำเนินงานของสถานศึกษาอย่างเพียงพอทั่วถึงและจริงจัง

คำสำคัญ : การบริหารสถานศึกษา , การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง

Abstract

This research was aimed 1) to study about the level of status administration in accordance with the Second Decade of Education Reform Guidelines under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1 , 2) to study about the level of problem administration in accordance with the Second Decade of Education Reform Guidelines under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1 and 3) to study the suggestion about administration in accordance with the Second Decade of Education Reform Guidelines under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1. The research samples were 91 school administrators under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1 in academic year 2013. The instrument was used the questionnaire with five-level scale included the level of status administration which the reliability was 0.99, the level of problem administration which the reliability was 0.98, and the reliability of suggestion was 0.97. The statistics used in data analysis were percentage (%) mean ($\overline{X}$) and standard deviation (S.D.).

The results showed that 1) the level of status administration in accordance with the Second Decade of Education Reform Guidelines under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1 were found high scale in all aspects ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.69), 2) the level of problem administration in accordance with the Second Decade of Education Reform Guidelines under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1 were found high scale in all aspects ($\overline{X}$ = 2.39, S.D. = 0.73) and 3) the suggestion about administration in accordance with the Second Decade of Education Reform Guidelines under Chiang Rai Primary Education Service Area Office 1 indicated that Teachers' non-teaching tasks should be reduced to the minimum. The Ministry of Education should support more budget to improve all factors in the institution.

Keywords : Administration , The Second Decade of Education Reform Guidelines

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การสร้างฐานทางปัญญาเป็นการสร้างภูมิคุ้มกันให้กับคนและสังคมไทยให้เป็นสังคมที่มีคุณภาพมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องทำให้คนมีสุขภาวะดีขึ้นทั้งทางกาย ใจ สติปัญญา อารมณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม นำไปสู่การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2555: 11) กล่าวไว้ว่า การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างต่อเนื่อง

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง มุ่งพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกช่วงวัย สอดแทรกการพัฒนาคนด้วยกระบวนการเรียนรู้ที่เสริมสร้างวัฒนธรรมการเกื้อกูล พัฒนาทักษะให้คนมีการเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6 มาตรา 15 และมาตรา 16 (กระทรวงศึกษาธิการ, 2546: 5-6) การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สนับสนุนให้ประชาชนได้ศึกษาเรียนรู้ทุกระบบ ได้แก่ การศึกษาในระบบซึ่งแบ่งเป็นการศึกษาภาคบังคับเป็นความรู้พื้นฐานในการสร้างความเป็นคนและมีคุณธรรมในการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม และการศึกษาระดับอุดมศึกษาเป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นสร้างความรู้เฉพาะทางและคุณธรรมในการประกอบอาชีพตามความถนัดของแต่ละคน ตลอดจนการสร้างองค์ความรู้ แนวคิด นวัตกรรมและทฤษฎีใหม่ด้วยการค้นคว้าทดลองและวิจัย การศึกษานอกระบบสำหรับผู้ที่ไม่พร้อมเรียนในระบบโรงเรียน โดยจัดเป็นการศึกษาที่ควบคู่กับการทำงาน และการศึกษาตามอัธยาศัยเป็นการศึกษาพิเศษที่สอนความรู้ต่างๆ ตามความสนใจและความถนัดของผู้เรียนเพื่อนำไปประกอบอาชีพและการดำเนินชีวิตให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

การปฏิรูปการศึกษาทศวรรษที่สองมีเป้าหมายหลักสามประการคือการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา การเพิ่มโอกาสทางการศึกษาและเรียนรู้ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนของสังคมในการบริหารและจัดการศึกษา และมีกรอบแนวทางการปฏิรูปการศึกษา 4 ประการ คือ พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552: 3) การเปลี่ยนไปของสังคมโลก ทำให้การศึกษาเปลี่ยนแปลงไป ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะต้อง เป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่มีความสามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเรื่องการเรียน การสอน และการเรียนรู้ รวมทั้งประสานสัมพันธ์ ระดมและจัดสรรทรัพยากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารทำหน้าที่สำคัญในการนำพาองค์กรสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพคุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา เพื่อให้คนไทยทุกคนได้เรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัยอย่างมีคุณภาพในทุกระดับ ประเภทการศึกษายุทธศาสตร์และมาตรฐานการในการปฏิรูปการศึกษา รวม 9 ประเด็น ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การผลิตและพัฒนาครูคณาจารย์ การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษาและการมีส่วนร่วม การเพิ่มโอกาสทางการศึกษา การผลิตและการพัฒนากำลังคน การเงินเพื่อการศึกษาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กฎหมายการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นหน่วยงานสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการให้เป็นไปตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา สถานศึกษาในสังกัดระดับ ก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาส) ซึ่งครอบคลุมพื้นที่อำเภอเมืองเชียงราย อำเภอเวียงชัย และอำเภอเวียงเชียงรุ้ง จังหวัดเชียงราย ปัจจุบันสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 มีโรงเรียนในสังกัด 109 โรงเรียน 1 สาขา 1 ห้องเรียนสาขา มีนักเรียนรวมทั้งสิ้น

จำนวน 19,934 คน ปรากฏว่าการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการศึกษาของโรงเรียนต่างๆ ได้ประสบกับปัญหาด้านสังคมและวัฒนธรรมเนื่องจากสภาพที่ตั้งของชุมชน สภาพเศรษฐกิจ และพื้นฐานความรู้ของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาในแต่ละพื้นที่แตกต่างต่างกัน ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน และไม่ได้รับการสนับสนุนอย่างเต็มที่ การเคลื่อนย้ายประชากรวัยเรียนของชาติพันธ์ต่าง ๆ ที่นิยมเข้ามาศึกษาต่อชุมชนเมืองทำให้ การจัดการเรียนการสอนมีความยุ่งยาก รวมถึงค่านิยมในการส่งบุตรหลานเข้าเรียนในชุมชนเมือง ทำให้เกิดการกระจุกตัวของประชากรวัยเรียนในเขตเมือง ด้านเทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัยถูกนำไปใช้ในทางที่ไม่เหมาะสมส่งผลต่อความประพฤติที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน นักศึกษา และเยาวชน ด้านเศรษฐกิจผู้ปกครองมีค่าครองชีพสูงขึ้นส่งผลต่อการสนับสนุนการจัดการศึกษาของนักเรียน รวมถึงการสนับสนุนและสวัสดิการจากภายนอกสำหรับนักเรียนไม่เพียงพอส่งผลต่อความเป็นอยู่ของนักเรียนด้อยโอกาส ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีฐานะยากจน ส่งผลต่อการระดมทรัพยากรเพื่อจัดการศึกษาที่ไม่เพียงพอ ในด้านการเมืองการปกครอง การบังคับใช้กฎหมายด้านการศึกษายังไม่สามารถดำเนินการได้สมบูรณ์ เช่น การกระจายอำนาจและสถานะโรงเรียนเป็นนิติบุคคลเป็นต้น ทำให้การพัฒนาสถานศึกษาไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย นโยบายด้านการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงบ่อยครั้ง ส่งผลต่อการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติที่ไม่ต่อเนื่อง ด้านผลผลิตและบริการค่าเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ปีการศึกษา 2552 ระดับชั้น ป.3 ป.6 และม.3 ลดลงเกือบทุกรายวิชาเมื่อเปรียบเทียบกับ ปีการศึกษา 2551 โดยมีเพิ่มขึ้นเพียงรายวิชาเดียว คือ ระดับชั้น ป.3 วิชาคณิตศาสตร์ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1, 2555) นอกจากนี้ถ้าพิจารณาถึงเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นตัวบ่งชี้ที่สำคัญของความสำเร็จของโรงเรียนก็ปรากฏว่ายังอยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพอใจ ซึ่งการบริหารสถานศึกษาไม่ว่าตัวผู้บริหาร ตัวปัจจัยป้อน กระบวนการและผลผลิต สภาพแวดล้อม ย่อมมีส่วนต่อการปฏิรูปการศึกษาทั้งสิ้น

จากความสำคัญและปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะวิจัยเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อนำข้อมูลที่ได้เป็นแนวทางในการปรับปรุงการบริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
2. เพื่อศึกษาปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 108 โรงเรียน รวม 108 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 91 คน โดยการเปิดตารางสำเร็จ ของเครจซี่ และมอร์แกน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554: 100)

2. รูปแบบการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1 4 ด้าน คือ ด้านพัฒนาคนไทยยุคใหม่ ด้านคุณภาพครูยุคใหม่ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ สภาพ ปัญหา และแนวทางการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษาในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงราย เขต 1

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร วุฒิการศึกษา ขนาดสถานศึกษา และสถานที่ตั้ง เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สภาพ ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

5. การสร้างเครื่องมือ

5.1 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สร้างแบบสอบถาม

5.2 ดำเนินการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้น นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่า IOC และปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 3 จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ปรากฏว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟ่าเท่ากับ 0.97 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

5.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่น แล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพ ปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม 4 ด้าน เมื่อพิจาณาภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.69) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 3.84, S.D. = 0.82) รองลงมา คือ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 3.79, S.D. = 0.66) และ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 3.77, S.D. = 0.75) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 3.67, S.D. = 0.70)

1.2 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม 4 ด้าน เมื่อพิจาณาภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ($\overline{X}$ = 2.39, S.D. = 0.73) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 2.50, S.D. = 0.81) รองลงมา คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 2.49, S.D. = 0.75) และ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 2.34, S.D. = 0.85) และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ ($\overline{X}$ = 2.23, S.D. = 0.80)

1.3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม 4 ด้าน

การบริหารงานวิชาการในปัจจุบัน มีการวัดประเมินผลระดับชาติ ส่งผลต่อสถานศึกษาหลายด้าน รวมถึงการผ่านการรับรองการประเมินจาก สมศ. การเลื่อนวิทยฐานะของข้าราชการครู ทำให้สถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาโดยคำนึงถึงผลของคะแนน มากกว่าการพัฒนาคน

หลักสูตรไม่เหมาะสมกับสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษามีเนื้อหา สาระการเรียนรู้มากเกินไปสำหรับนักเรียนประถมศึกษา ขาดแหล่งเรียนรู้ในการนำนักเรียนไปฝึกปฏิบัติจริงในหลักสูตรการงานอาชีพ เนื่องจากพื้นที่โรงเรียนอยู่ห่างไกล จากแหล่งเรียนรู้ที่ต้องการ

การบริหารคนที่ดีควรมอบหมายงานให้ตรงกับความรู้ความสามารถของบุคคลซึ่งการได้มาของบุคคลในหน่วยงานให้ยึดหลักความรู้ความสามารถและคุณธรรม เพื่อจะได้บุคคลที่มีคุณภาพมาปฏิบัติงานส่งผล

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

ให้การจัดการศึกษามีประสิทธิภาพผลลัพธ์ให้ผู้เรียนมีคุณภาพ สถานศึกษาได้รับความเชื่อมั่นจากบุคคลทั่วไปและนักการศึกษาเชี่ยวชาญ

ทางสถานศึกษาขาดสื่ออุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนตามความถนัดและความต้องการของผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างทักษะการประกอบอาชีพพื้นฐาน

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลเป็น 3 ประเด็น ดังนี้

2.1 สภาพการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม 4 ด้าน เมื่อพิจาณาภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ รองลงมา คือ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ และ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษามีความตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิรูปการศึกษา มีการส่งเสริมและปรับปรุงพัฒนาคุณภาพครู คุณภาพผู้เรียน คุณภาพสถานศึกษาแหล่งเรียนรู้ และคุณภาพการบริหารจัดการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สักรินทร์ สันหมุด (2550: 123) พบว่า การปฏิบัติงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของครูในสังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี ด้านการปฏิรูปหลักสูตรและด้านการปฏิรูปกระบวนการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภัตรา โอดเทิง (2554: 69) พบว่า การบริหารจัดการตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่ ด้านการพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ มีการพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีระบบและมาตรการจูงใจให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ปรับปรุงพัฒนาระบบและเกณฑ์การประเมินสมรรถนะวิชาชีพครูให้เชื่อมโยงความสามารถในการจัดการเรียนการสอน ลดภาระงานอื่นที่ไม่จำเป็นของครู และจัดให้มีบุคลากรสายสนับสนุน เพื่อให้ครูได้ทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียน และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.2 ปัญหาการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม 4 ด้าน เมื่อพิจาณาภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ รองลงมา คือ ด้านพัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ และ ด้านพัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ และด้านที่น้อยที่สุด คือ ด้านพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการยุคใหม่ เนื่องจากขาดความพร้อมและความเข้มแข็งของสถานศึกษา จึงควรทำมาตรฐานสถานศึกษาด้านงบประมาณ วัสดุและครุภัณฑ์ปรับปรุงและพัฒนาสถานที่เรียน สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ แก่นักเรียนในสถานศึกษาอย่างเพียงพอและเหมาะสม ซึ่งชุมชนช่วยเหลือได้ในส่วนของการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และปรับปรุงภูมิทัศน์ในสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชรี บุญแจด (2554: 146) พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนบ้านโนนตาลหนามแท่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2 มีปัญหาในเรื่องการเรียนการสอนและการประกันคุณภาพ ความพร้อมและความเข้มแข็งของโรงเรียน การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษา และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นันทิดา ทองเจือ (2554: 112) พบว่า ปัญหากระบวนทัศน์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552 – 2561)

คือสถานศึกษาควรมีสื่อ อุปกรณ์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเพื่อการบริหารจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสม ทันสมัย และเพียงพอ และสถานศึกษาควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน ท้องถิ่น ในการเอื้อประโยชน์ต่อการศึกษาและการเรียนรู้ สอดคล้องกับ สายฝน เป้าพะเนา (2555) กล่าวว่า การจัดการเรียนการสอนในปัจจุบันและอนาคตส่วนใหญ่จะเป็นรูปแบบของการเรียนการสอน โดยนำเอาเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เข้ามาช่วยส่งเสริมสนับสนุน

2.3 ข้อเสนอแนะการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยภาพรวม 4 ด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาควรตัดภาระงานอื่นๆที่ไม่ใช่งานสอนของครูออกไป โดยให้แบ่งงานให้เจ้าหน้าที่รับผิดชอบให้ชัดเจน เพื่อให้ครูมีเวลาในการพัฒนาตนเอง สถานศึกษาควรมีแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จัดบรรยากาศในห้องเรียนและแหล่งเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ผู้บริหารต้องจัดระบบการบริหารงานที่ให้ความอิสระแก่ผู้ปฏิบัติงานมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นภดล จินตประสาท (2554: 67) พบว่า ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนราธิวาส ตามทัศนะของครู ผู้บริหารควรให้ครูมีเวลาในการเตรียมการสอน เนื่องจากต้องทำงานสายสนับสนุนการสอน และครูบางท่านไม่สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศช่วยสอนได้ จำนวนครูน้อยแต่มีปริมาณงานมากจึงมีผลต่อการบริหารจัดการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนกิฟลี อุดมเศรษฐ์ (2552: 89) พบว่า ข้อเสนอแนะการส่งเสริมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหาร ตามทัศนะของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2 ผู้บริหารควรส่งเสริมให้นำหลักสูตรแกนกลางมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น ด้านการเรียนการสอน ผู้บริหารควรจัดให้ครูสอนตามความถนัด ด้านการนิเทศภายใน ผู้บริหารควรนิเทศให้สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้านสื่อการสอน ผู้บริหารควรสนับสนุนให้มีการอบรมการใช้สื่อเทคโนโลยี

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำโดยขอความร่วมมือจากชุมชน องค์กรการปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานทางการศึกษา และสอดแทรกหลักสูตรทางด้านอาชีพเพื่อการมีงานทำ

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ควรดำเนินการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนางานวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานทางการศึกษา และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติจริงและที่คาดหวังในการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1

Veridian E-Journal, Silpakorn University
ISSN 1906 – 3431

2.2 ความวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง ของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545.** กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561).** กรุงเทพฯ: บริษัทพริกหวานกราฟฟิค จำกัด.

นันทิดา ทองเจือ. (2554). กระบวนทัศน์การพัฒนาคุณภาพโรงเรียนเอกชนตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่ 2 (พ.ศ. 2552-2561). ดุษฎีนิพนธ์ การจัดการดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.

นภดล จินตประสาท. (2554). การดำเนินงานตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนราธิวาส ตามทัศนะของครู. สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น.** (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

พัชรี บุญแจด. (2554). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็กตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษารองสอง: โรงเรียนบ้านโนนตาลหนามแท่ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 2. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

ศุภัตรา โอดเทิง. (2554). การบริหารจัดการตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองของโรงเรียนจอมทอง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สนกิฟลี อุดมเศรษฐ์. (2552). การส่งเสริมการเรียนการสอนตามแนวปฏิรูปการศึกษาของผู้บริหารตามทัศนะของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาปัตตานี เขต 2. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สักรินทร์ สันหมุด. (2550). การปฏิรูปงานตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาของครูในวิทยาลัย สังกัดอาชีวศึกษาจังหวัดปัตตานี. สารนิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

สายฝน เป้าพะเนา. (2555). “การศึกษาสมรรถนะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ วิทยาเขตวังไกลกังวล.” **วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษย์ศาสตร์และสังคมศาสตร์.** Vol.5, No. 1 (January - April 2012): หน้า 541 - 561.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1. (2555). **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 ประจำปี พ.ศ. 2555-2558.** เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม. เข้าถึงได้จาก http://123.242.164.132/chiangrai1/ crdownload

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). **แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555-2559.** เข้าถึงเมื่อ 1 มีนาคม เข้าถึงได้จาก www.nesdb.go.th /Portals/0/news/plan/p11/plan11.pdf.